

KPA
PENSION

ÅRSREDOVISNING

2010

KPA
Livförsäkring AB (publ)

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	2
RESULTATRÄKNING	7
BALANSRÄKNING	8
FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL	9
KASSAFLÖDESANALYS	10
NOTER	11
ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE	33
DEFINITIONER	34

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för KPA Livförsäkring AB (publ), org. nr 502010-3502, med säte i Stockholm avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2010.

DETTA ÄR KPA LIVFÖRSÄKRING AB (publ)

ÄGARFÖRHÅLLANDEN OCH KONCERNSTRUKTUR

KPA Livförsäkring AB är ett helägt dotterbolag till KPA AB (556527-7182). KPA AB ägs till 60 procent av Folksam Ömsesidig Livförsäkring (502006-1585) och till 40 procent av SKL Företag AB (556117-7535). KPA AB äger förutom KPA Livförsäkring AB även KPA Pensionservice AB med bifirman Pensionsvalet PV.

KPA Livförsäkring AB drivs, liksom sitt dotterbolag KPA Pensionsförsäkring AB (516401-6544), enligt ömsesidiga principer. Bolagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte i KPA-koncernen. Allt överskott återförs till försäkringstagarna.

KPA Pensionsförsäkring AB äger två aktiebolag, Litreb 1 AB (556715-5782) och Litreb 2 AB (556730-4679), som i sin tur är ägare till ett kommanditbolag, Litreb KB (969700-5032). KPA Pensionsförsäkring AB äger dessutom 99% av KB Sandspridaren (969747-2950) vari Litreb 2 AB äger 1%. Litreb KB äger Litreb Fastigheter AB (556681-3142), Ymerplan AB (556742-7199), Godsfinkan Hammarby AB (556605-7757), Trumman Häggvik AB (556728-3923), Löten Vårdbostäder AB (556758-5426) och Skanska Arlov 18:24 AB (556668-0566).

Alla KPA-bolagen har säte i Stockholm.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN I KPA-GRUPPEN

KPA-gruppen erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med etisk inriktning. Den prioriterade marknaden är kommunsektorn i Sverige. Med kommunsektorn avses kommuner, landsting, regioner, kommunalförbund, kommunala företag och härtill närstående företag.

KPA-gruppen är marknadsledande inom pensionsområdet i kommunsektorn och kunderna är både arbetsgivare och anställda. Samtliga landsting och drygt 80 procent av Sveriges kommuner har avtal med bolag inom KPA-gruppen. Över en miljon anställda har sin pension i någon form hos KPA Pension.

Med bra service, unik kompetens och god avkastning erbjuds kundanpassade pensions- och försäkringslösningar till kommunsektorn. KPA Pension kombinerar trygga pensioner med ett aktivt samhällsansvar där etiska placeringar och ett miljöinriktat internt arbete utgör grunden.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN I KPA LIVFÖRSÄKRING AB

KPA Livförsäkring AB är sedan den 1 januari 1963 försäkringsgivare för den kommunala tjänstegrupplivförsäkringen (TGL-KL) som är en avtalsförsäkring grundad på centralt kollektivavtal mellan den kommunala arbetsmarknadens parter.

Som komplement till tjänstegrupplivförsäkringen meddelas en fortsättningsförsäkring (TGL-FO) som kan tecknas om arbetstagare slutar sin kommunala anställning utan så kallat efterskydd. Försäkringen kan tecknas av antingen arbetstagaren själv eller av arbetsgivaren och gäller som längst till 67-årsdagen. För kunder äldre än 67 år erbjuds i samarbete med Folksam en livsvarig gruppliv- och olycksfallsförsäkring.

Kommuner och landsting har även en möjlighet att teckna en grupplivförsäkring för förtroendevalda (GL-F) i KPA Livförsäkring AB. Försäkringen är frivillig och kan tecknas för den som beräknas ha minst 20 procents sysselsättningsgrad.

VERKSAMHETEN UNDER 2010 I KPA LIVFÖRSÄKRING AB

Antalet anmälda försäkringsfall (TGL-KL) som inkommit till KPA Livförsäkring AB uppgick under 2010 till 2 637 (2 962) stycken. Det beviljades ersättning för 2 310 (2 616) försäkringsfall och avslogs ersättning för 327 (346) försäkringsfall. År 2010 har 2 029 (2 065) arbetsgivare avtal avseende TGL-KL. Vid utgången av 2010 förvaltades 4,5 (4,0) miljarder kronor i KPA Livförsäkring AB.

Avsättning för tilldelad återbäring

I bokslutet 2009 gjordes en avsättning om 511 mkr till fond för tilldelad återbäring.

Premiesats

Då bolagets solvens är stark har premiesatsen sänkts successivt under några år. Från och med den 1 januari 2009 uppgår den till 0,30 procent av lönesumma. Genom återföring av avsättning för tilldelad återbäring, 171 mkr, blir den fakturerade premiesatsen 0,20 procent av lönesumman under 2011. För framtida återföringar av tilldelad återbäring finns 340 mkr att disponera.

Driftskostnader

Under 2007 påbörjades ett besparingsprogram för att ytterligare förbättra konkurrenskraften. Det innebar att genomlysna och förbättra företagets aktiviteter och processer. Full effekt av programmet uppnåddes under 2009.

Under 2010 har fortsatt arbete för sänkta driftskostnader främst avsett samordning av gemensamma funktioner inom Folksam. De funktioner som förts över till Folksams gemensamma funktioner är IT, aktuarier, kommunikation och juridik. Utöver det har också försäkringsadministration samordnats i en gemensam funktion.

Driftskostnaderna har minskat med 3 mkr jämfört med föregående år.

Belöningsprogram

Ett belöningsprogram, som bygger på att vissa mål ska uppnås, har under 2010 omfattat de anställda, utom företagsledningen. Utfallet 2010 har resulterat i att 10 000 kronor kommer att betalas ut till de berättigade medarbetarna under våren 2011.

Våra etiska placeringskriterier fortsatt starka

Våra placeringskriterier utgör grunden för alla våra placeringar. De påverkande placeringskriterierna handlar om mänskliga rättigheter, miljö och korruption. Vi vill att de företag vi investerar i ska ta ett större ansvar i dessa frågor. Våra uteslutande kriterier innebär att vi inte placerar i företag som sysslar med vapen, tobak, alkohol och kommersiell spelverksamhet.

PERSONALINFORMATION FÖR KPA-GRUPPEN

All personal inom KPA-gruppen är tillikaanställda i samtliga KPA-bolag och arbetar över bolagsgränserna i sina funktioner.

Tillikaanställningen gäller i alla bolag i Folksam. Under 2010 hade KPA-gruppen i medeltal 299 (314) tillsvidareanställda. Vid årets slut var det 288 (307) tillsvidareanställda. Andelen kvinnliga medarbetare uppgår till 61 % (62 %). Medelåldern uppgår till 46 (45) år för kvinnor och 48 (47) år för män. Totalt finns 36 (32) chefer i KPA-gruppen, varav 17 (12) kvinnor. Personalomsättningen har under 2010 uppgått till 5,6 % (9,6 %). Mer personalinformation finns i not 34.

Inom KPA Pension arbetar vi med de tre kärnvärdena trygghet, kompetens och samhällsansvar som utgör grunden för hur vi bemöter våra kunder och medarbetare. De är också kärnan i den företagskultur vi bygger inom KPA Pension.

KPA PENSIONS ETISKA PLACERINGSKRITERIER

Våra placeringskriterier utgör grunden för alla våra placeringar. Vi påverkar inom mänskliga rättigheter, miljö och mot korruption. Vi vill att de företag vi investerar i ska ta ett större ansvar i dessa frågor. Våra uteslutande placeringskriterier finns inom områdena vapen, tobak, alkohol och kommersiell spelverksamhet.

KPA Pensions val av placeringskriterier är kunddrivet. Vi frågar regelbundet våra kunder vilka områden de vill prioritera och valet är resultatet.

Under året har KPA Pension sett över vapenkriteriets lydelse och efter styrelsebeslut utökat lydelsen enligt de nya rekommendationerna från företagets externa leverantör på området.

KPA Pension har några väl valda samarbetspartners inom ramen för de etiska placeringskriterierna. Inom miljö samarbetar KPA Pension med Svenska Naturskyddsföreningen, SNF, och planterar träd i Afrika inom ramen för Vi-skogens projekt. När det gäller mänskliga rättigheter och vapen har KPA Pension valt att samarbeta med Svenska FN förbundet och då särskilt kampanjen Røj-en-mina.

KPA Pension stödjer UNEP FI (United Nations Environmental Program Finance), har skrivit på de tio principerna inom Global Compact och genom Folksam UNPRI (United Nations Principles For Responsible Investments). KPA Pension har också stöttat Röda Korsets julkampanj under 2010. KPA Pension stödjer även CDP (Carbon Disclosure Project) och 2010 Global Investor Statement on Climate Change som tillsammans står för investeringar över 15 trillion USD.

Under året har KPA Pension även varit aktiva i kampanjen, Earth hour, Klimatjakten, Klimatkampen och medverkat på UNEP FI:s (se ovan) AGM (Annual General meeting) samt Global Compacts Nordiska nätverks träffar.

I slutet på oktober lanserades den nya standarden ISO 26 000 som är en vägledningsstandard, riktlinjer, för alla som vill arbeta med Socialt ansvarstagande. KPA Pension har varit aktiva i den svenska spegelkommittén sedan projektet startades 2004 och också medverkat på flera internationella konferenser.

INTERNT MILJÖARBETE INOM KPA PENSION

Det interna miljöarbetet inom KPA Pension utgör en integrerad del av verksamheten och utgår från en helhetssyn på miljön. Arbetet bygger på en vision om ett hållbart samhälle. Miljöarbetet har sin utgångspunkt i Agenda 21 och syftar till att bli ett attraktivare företag för våra olika intressenter samt att följa den centrala CSR strategin "Att leva som vi lär". KPA Pension miljöcertifierades enligt ISO 14001 år 1998. Det systematiska miljöarbetet har gjort att koldioxidutsläppen är på väg att halveras jämfört med 1998. Tillsammans med de klimatkompenserande åtgärder som KPA Pension årligen gör är vi ett koldioxidneutralt företag sedan 2003 och vår klimatkompensation överstiger vårt faktiska utsläpp.

För mer information om arbetet med de Etiska Placeringarna och Miljö hänvisar vi till vår Hållbarhetsredovisning.

VÄSENTLIGA RISKER FÖR KPA LIVFÖRSÄKRING AB

KPA Livförsäkring ABs risker indelas i finansiella risker, försäkringsrisker och operativa, ryktes- samt strategiska risker. De mest väsentliga riskerna att hantera för KPA Livförsäkring AB är finansiella och försäkringsrisker.

Den mest väsentliga finansiella risken att hantera är marknadsrisken, det vill säga att värdet på tillgångar och/eller skulder utvecklas ogynnsamt till följd av förändringar i marknadspriser.

Av försäkringsriskerna är reservsättningsriskerna de mest väsentliga att hantera. Dessa kan främst delas in i sjukfallsrisken (att sjukligheten bland de försäkrade ökar) och dödsfallsriskerna (att dödligheten blir större än förväntat). Även förändringen av inflationen påverkar avsättningarna eftersom försäkringsersättningarna är värdesäkrade.

Av de operativa, ryktes- och strategiska riskerna är de strategiska riskerna störst. Dessa är kopplade till konkurrens- och affärsförhållanden på pensionsmarknaden. Därutöver finns ryktesrisker samt operativa risker som kan bero på eventuella brister i processer, rutiner, system, kompetens etc. I operativa risker ingår även eventuella compliance-, legala och säkerhetsrisker.

EKONOMISK ÖVERSIKT

KPA Livförsäkring ABs intäkter är inbetalda premier och avkastning på placeringstillgångar. Bolagets kostnader är försäkringsersättningar, ökning av försäkringstekniska avsättningar, driftskostnader, kostnader för kapitalförvaltning och skatt.

Årets resultat

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 686 (-12) miljoner kronor. Årets resultat blev 416 (0) miljoner kronor. Främsta orsaken till resultatförändringen är att under 2009 gjordes en avsättning för tilldelad återbäring. Sjukfallen har minskat vilket medfört minskad försäkringsteknisk avsättning.

Premieinkomst

Premieinkomsten (netto efter avdragen premieskatt) uppgick under till 482 (462) miljoner kronor.

Kapitalförvaltning

Totalavkastningen 2010 på bolagets tillgångar blev 4,5 (8,2) procent, motsvarande 205 (351) miljoner kronor.

Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är bolagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandens art och bolagets risktolerans. Bolagets aktieexponering har under året varit ca 24 procent. Vid årets ingång var valutaexponeringen ca 13 procent. Under året minskade denna och var vid årets utgång ca 12 procent. Duration i bolagets räntebärande tillgångar har varit drygt 4 år under året.

Marknadsutveckling

Efter det extremt starka börsåret 2009 inleddes 2010 betydligt svagare. Världens aktiemarknader föll initialt för att sedan från mitten av februari åter vända uppåt när resoluta åtgärder vidtogs mot Greklands statsfinansiella problem och efter rapporter om stark kinesisk tillväxt och stabiliserad arbetslöshet i USA. Den svenska aktiemarknaden påverkades av positiva bolagsrapporter och steg under mars och april med nära 15 procent. Maj månad inleddes med en kraftig rekyll och börsen var vid utgången av maj återigen på samma nivå som vid årets inledning. Orsaken var huvudsakligen att Greklands problem nu delades med fler länder i Europa, bland annat Irland och Portugal. Även oljekatastrofen i Mexikanska golfen sände chockvågor över världens aktiemarknader.

Efter halvårsskiftet har Sverige präglats av positiv makrostatistik och fortsatt starka bolagsrapporter. Detta bättrade på börshumöret och uppgången för svenska aktier blev för helåret närmare 27 procent. Internationellt har bilden varit mer splittrad. I länder som Kina och Tyskland har tillväxten varit relativt stark medan flera länder som USA och framför allt Grekland, Irland och Portugal brottats med svag tillväxt och skuldproblem. Stora länder som USA, Japan och UK har haft aktieuppgångar på mellan 10 och 15 procent, medan flera länder i Europa som Frankrike, Spanien och Grekland haft nedgångar på mellan 5 och 45 procent. Breda internationella aktieindex har under året sammantaget stigit med ca 10 procent mätt i lokal valuta. På grund av kronans förstärkning under året har uppgången mätt i svenska kronor stannat på ca 5 procent.

Räntemarknaden präglades under första halvåret av kraftigt fallande räntor på grund av svag konjunkturstatistik från flertalet länder. Den svenska 10-åriga statsobligationsräntan, som vid årets ingång låg på ca 3,4 procent, hade vid utgången av augusti sjunkit till 2,2 procent. Under hösten ljusnade konjunktutsikterna successivt och såväl korta som långa räntor vände uppåt. I Sverige visade statistik på extremt god konjunkturutveckling. Detta resulterade i en snabb ränteuppgång och vid årets slut var räntorna överlag på samma eller högre nivå än vid årets ingång.

Totalavkastningstabell

Mkr	Ingående marknads- värde 2009-12-31	Utgående marknads- värde 2010-12-31	Total- avkastning 2010 Mkr	Total- avkastning 2010 %	Total- avkastning 2009 %	Total- avkastning 2008 %
Räntebärande	2 970	3 058	81	2,4%	2,7%	11,0%
Aktier	980	1 103	120	11,7%	30,5%	-33,6%
Alternativa placeringar	14	13	-1	-5,1%	-10,1%	9,3%
Bolagsstrategiska innehav	344	344	0	0,0%	11,3%	0,0%
Säkringsinstrument	-2	2	6	n/a	n/a	n/a
Summa	4 305	4 520	205	4,5%	8,2%	2,6%

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Försäkringsförbundet och bolagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I noten 32 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Utbetalda försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar, inklusive skaderegleringskostnader, för året uppgick till 367 (403) miljoner kronor. Den genomsnittliga utbetalningen per försäkringsfall uppgick till 3,6 (3,5) prisbasbelopp.

Förändring i försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar och avsättningen för oreglerade skador minskade tillsammans under året med 385 (-395) miljoner kronor beroende på framförallt minskat antal sjukfall och diskonteringsräntans förändring under året. Den övervägande delen av livförsäkringsavsättningar hänför sig till premiebefrielse för sjukfall.

Driftskostnader

Driftskostnaderna i försäkringsrörelsen minskade under året med 3 (6) miljoner kronor.

Solvensen

Ett viktigt mått på bolagets ekonomiska ställning är den så kallade solvenskvoten. Solvensen i KPA Livförsäkring AB är följande:

	2010-12-31	2009-12-31
Kapitalbas, tkr	2 319 813	1 785 618
Erforderlig solvensmarginal, tkr	375 458	391 259
Överskott, tkr	1 944 355	1 394 359
Solvenskvot	6,2	4,6

Femårsöversikt, tkr

Moderbolaget KPA Livförsäkring AB *, **	2010	2009	2008	2007	2006
Premieinkomst	482 395	462 120	518 335	566 766	554 664
Kapitalavkastning netto					
i försäkringsrörelsen	203 123	346 452	97 074	41 578	89 581
Försäkringsersättningar	18 589	-799 130	-477 888	-367 045	-406 665
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	685 904	-11 975	110 063	214 433	210 061
Årets resultat	415 995	0	-16 878	101 250	102 304

Ekonomisk ställning per den 31 december

Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde)	4 276 059	4 216 089	3 892 326	3 904 739	3 712 891
Försäkringstekniska avsättningar	2 268 010	2 653 374	2 257 571	2 191 112	2 625 345
Konsolideringskapital	2 358 496	1 765 946	1 777 921	1 779 341	1 218 474
Uppskjuten skatt i konsolideringskapital	38 683	-19 672	-7 697	109 444	31 896
Kollektiv konsolidering	2 319 813	1 784 898	1 784 898	1 669 178	1 185 858
Kollektiv konsolideringsnivå i %	202	167	179	176	145
Kapitalbas för företaget	2 319 813	1 785 618	1 785 618	1 669 898	1 186 578
Erforderlig solvensmarginal för företaget	375 458	391 259	375 938	390 291	380 732
Kapitalbas för försäkringsgruppen	33 855 602	26 277 935	11 486 165	14 913 170	11 504 258
Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen	1 983 911	1 865 602	2 026 372	1 625 580	1 615 474

* 2006 är omräknat till lagbegränsad IFRS.

** 2007 är omräknat till ändrad diskonteringsränta enligt FI för försäkringstekniska avsättningar. Tidigare år är ej omräknade.

Dotterbolaget KPA Pensionsförsäkring AB *, **	2010	2009	2008	2007	2006
Premieinkomst	6 334 743	6 236 627	5 996 296	5 993 284	5 468 856
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	5 021 066	6 415 203	2 922 690	-1 361 039	632 624
Försäkringsärsättningar	-1 279 446	-1 035 952	-849 818	-693 900	-535 544
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	7 424 345	15 086 126	-2 850 173	2 895 315	4 527 981
Årets resultat	7 180 217	14 894 296	-3 104 088	2 693 210	4 370 792

Ekonomisk ställning per den 31 december

Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde)	70 870 920	62 591 044	46 548 650	46 670 856	36 563 551
Försäkringstekniska avsättningar	41 481 343	38 396 991	40 920 503	27 535 641	26 715 998

	2010	2009	2008	2007	2006
Konsolideringskapital:					
Aktiekapital	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Övrigt eget kapital	31 579 559	24 531 046	9 739 296	12 900 637	10 307 133
Konsolideringskapital	31 879 559	24 831 046	10 039 296	13 200 637	10 607 133
Kollektiv konsolidering	643 444	483 960	869 014	477 451	463 031
Kollektiv konsolideringsnivå i %	101	101	102	101	101

* Konsolideras ej med KPA Livförsäkring AB

** 2006 är omräknat till lagbegränsad IFRS.

NYCKELTAL

Moderbolaget KPA Livförsäkring AB	2010	2009	2008	2007	2006
Förvaltningskostnad, %	0,4	0,5	1,0	1,0	1,0
Direktavkastning, %*	3,0	3,0	3,8	3,7	3,6
Totalavkastning, %**	4,5	8,2	2,6	1,1	2,3
Solvenskvot	6,2	4,6	4,8	4,3	3,1

* Redovisade nyckeltal avseende direktavkastning redovisas för åren 2006-2008 enligt FFFS 2006:17 och för åren 2009-2010 enligt FFFS 2009:12.

** Redovisad totalavkastningen är redovisad enligt försäkringsförbundets rekommendation för rapportering av totalavkastning.

Dotterbolaget KPA Pensionsförsäkring AB *	2010	2009	2008	2007	2006
Förvaltningskostnad, %	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7
Direktavkastning, %	2,5	3,2	3,3	3,5	3,9
Totalavkastning, %	8,2	12,4	6,3	-3,0	1,6
Solvenskvot	19,8	16,8	6,1	11,0	8,8

* Konsolideras ej med KPA Livförsäkring AB

Fusionerade KPA Fondförsäkring AB ingår ej för åren 2006-2008.

DISPOSITION AV ÅRETS RESULTAT

Styrelsen och verkställande direktören föreslår stämman att överskottet i KPA Livförsäkring AB, 415 994 635 kronor, ökar Konsolideringsfonden.

RESULTATRÄKNING

Tkr		2010	2009
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGS- RÖRELSEN			
<i>Premieinkomst</i>			
Premieinkomst	Not 3	483 076	463 211
Premier för avgiven återförsäkring		-681	-1 091
		482 395	462 120
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	176 053	202 193
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 5	112 939	283 725
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 6	-366 775	-403 327
Förändring i avsättning för oreglerade skador	Not 22	28 339	8 075
Förändring av livförsäkringsavsättningar	Not 7, 21	357 025	107 537
Återbäring och rabatter	Not 23	0	-511 415
Driftskostnader	Not 8	-18 203	-21 417
Kapitalavkastning, kostnader	Not 9	-31 179	-54 984
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 10	-54 690	-84 482
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		685 904	-11 975
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		685 904	-11 975
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	Not 33	685 904	-11 975
Förändring periodiseringsfonder		-118 200	-
Skatt på årets resultat	Not 13	-151 709	11 975
ÅRETS RESULTAT		415 995	0
Rapport över Totalresultat			
Moderbolag		2010	2009
Periodens resultat		415 995	0
Totalresultat för perioden		415 995	0

BALANSRÄKNING**TILLGÅNGAR**

Tkr		2010	2009
Placeringstillgångar			
Placeringar i koncern- och intresseföretag			
Aktier och andelar i koncernföretag	Not 14	343 770	343 770
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	Not 15	1 109 998	985 985
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 18	2 820 314	2 885 563
Derivat	Not 16	1 977	771
		3 932 289	3 872 319
Summa placeringstillgångar		4 276 059	4 216 089
Uppskjuten skattefordran	Not 25	-	19 672
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring		2	89
Övriga fordringar	Not 19	23 255	75 615
		23 257	75 704
Andra tillgångar			
Kassa och bank		285 611	88 968
		285 611	88 968
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter		51 983	53 435
		51 983	53 435
SUMMA TILLGÅNGAR		4 636 910	4 453 868

BALANSRÄKNING

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Tkr		2010	2009
Eget kapital			
Aktiekapital, 72 aktier å kvotvärde 10 tkr		720	720
Konsolideringsfond		1 479 448	1 479 448
Årets resultat		415 995	0
	Not 33	1 896 163	1 480 168
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond	Not 11	423 650	305 450
Försäkringsteknisk avsättning (före avgiven återförsäkring)			
Livförsäkringsavsättningar	Not 21	1 663 531	2 020 556
Avsättning för oreglerade skador	Not 22	93 064	121 403
Avsättning för tilldelad återbäring	Not 23	511 415	511 415
		2 268 010	2 653 374
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Avsättningar för skatter		38 683	-
Skulder			
Skulder avseende återförsäkring		2	18
Derivat	Not 17	215	3 120
Övriga skulder	Not 24	10 000	11 563
		10 217	14 701
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 26	187	175
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		4 636 910	4 453 868
Ställda panter och ansvarsförbindelser			
Eget kapital			
Panter och därmed jämförliga säkerhet för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser	Not 28	4 204 319	4 152 698
Åtagande	Not 29	162 368	188 050

REDOGÖRELSE FÖR FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Tkr	Aktie- kapital	Konsoli- derings- fond	Årets resultat	Totalt Eget kapital
Ingående balans 2009-01-01	720	1 496 328	-16 879	1 480 168
Föregående års vinstdisposition	-	-16 879	16 879	-
Årets resultat	-	-	0	0
Utgående balans 2009-12-31	720	1 479 448	0	1 480 168
Ingående balans 2010-01-01	720	1 479 448	0	1 480 168
Föregående års vinstdisposition	-	0	0	-
Årets resultat	-	-	415 995	415 995
Utgående balans 2010-12-31	720	1 479 448	415 995	1 896 163

KASSAFLÖDESANALYS

Tkr	2010	2009
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat före bokslutsdispositioner ¹⁾	685 904	-11 975
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	-494 508	134 295
Betald skatt	-122 463	-92 194
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	68 933	30 126
Förändring av placeringstillgångar ³⁾	49 551	-142 634
Förändring av övriga rörelsefordringar	83 008	-36 589
Förändring av övriga rörelseskulder	-4 472	-2 027
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	197 020	-151 124
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHET ⁴⁾	-	80 000
ÅRETS KASSAFLÖDE	197 020	-71 124
Likvida medel vid årets början	88 968	159 711
Årets kassaflöde	197 020	-71 124
Kursdifferens i likvida medel	-378	380
Likvida medel vid årets slut	285 611	88 967
^{1) Betalda och erhållna räntor}		
Under perioden erhållen ränta	98 529	95 730
Under perioden betald ränta	-670	-1 491
Under perioden erhållen utdelning	28 251	23 069
Summa betalda och erhållna räntor	126 110	117 308
^{2) Poster som inte ingår i kassaflödet}		
Nedskrivningar aktier i dotterbolag	-	-18 052
Realiserad vinst (-) / förlust (+)	-47 601	-62 386
Orealiserad vinst (-) / förlust (+)	-85 235	-225 894
Valutakursvinst (-) / förlust (+)	23 692	44 824
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	-385 364	395 803
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	-494 508	134 295
^{3) Förändring av placeringstillgångar, livförsäkring}		
Nettoinvestering av placeringstillgångar, livförsäkring	49 551	-142 634
Summa förändring av placeringstillgångar, livförsäkring	49 551	-142 634
^{4) Nettoinvestering i koncernföretag}		
Försäljning av koncernföretag	-	80 000
Summa nettoinvestering i koncernföretag	-	80 000

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Årsredovisningen är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2008:26, ändringsförfattning FFFS 2009:12 och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer. KPA Livförsäkring AB tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS i juridisk person. Med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2, FFFS 2008:26 och ändringsförfattning 2009:12. Det innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Förutsättningar vid upprättande av försäkringsföretagets finansiella rapporter

Försäkringsföretagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Huvudprincipen är att placeringstillgångarna marknadsvärderas.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. I not 33 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet. Betydelsen av respektive antagande visas i känslighetsanalys i Not 2, Upplysningar om risker.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. räkenskapsår 2011 och framåt planeras inte att förtidstillämpas. Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka företagets finansiella rapporter.

IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering är under omarbetning och kommer att ersättas med IFRS 9 Financial instruments senast från och med 2013. IASB har publicerat en första del av flera som tillsammans kommer att utgöra IFRS 9. Denna första del behandlar klassificering och värdering av finansiella tillgångar. De fyra kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 (finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen med fair value option, verkligt värde via resultaträkningen av tillgångar som innehas för handel, investeringar som hålls till förfall samt låne- och kundfordringar) ersätts av två kategorier, där värdering sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde används för instrument som innehas i en affärsmodell vars mål är att erhålla de kontraktuella kassaflödena; vilka ska utgöra betalningar av kapitalbelopp och ränta på kapitalbeloppet vid specificerade datum. Övriga finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde och möjligheten att tillämpa 'fair value option' som i IAS 39 behålls. Förändringar i verkligt värde ska redovisas i resultatet, med undantag för värdeförändringar på egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och för vilka initialt val görs att redovisa värdeförändringar i övrigt totalresultat. Värdeförändringar på derivat i försäkringsredovisning påverkas inte av denna del av IFRS 9, utan redovisas tillsvidare i enlighet med IAS 39.

I avvaktan på att alla delar av standarden blir färdiga har KPA Livförsäkring AB ännu ej utvärderat effekterna av den nya standarden.

KPA Livförsäkring AB har inte beslutat om de nya principerna ska börja tillämpas i förtid eller från och med 2013.

Försäkringsavtal

Begreppet försäkringsavtal definieras i IFRS 4. Avtal som medför betydande försäkringsrisker för den försäkrade och därmed uppfyller definitionen av försäkringsavtal ska redovisas enligt IFRS 4. Avtal som inte uppfyller definitionen ska redovisas som finansiella kontrakt enligt IAS 39, alternativt som serviceavtal enligt IAS 18. KPA Livförsäkring ABs bestånd består i huvudsak av grupplivförsäkringar innehållande betydande försäkringsrisk och redovisas därmed enligt IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas inbetalda belopp under räkenskapsåret enligt försäkringsavtal för direkt försäkring. Premieinkomst redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av livförsäkringsavsättningar, avsättning för oreglerade skador och fond för tilldelad återbäring. Bolagets balans- och resultaträkning är helt knutna till försäkringsgrenen Gruppliv- och Tjänstegrupplivförsäkring. KPA Livförsäkring ABs livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador är avsedda att täcka de framtida kostnaderna för riskskyddet som de försäkrade åtnjuter enligt 9§ i KPA Livförsäkring ABs försäkringsvillkor. Riskskyddet utgör det efterskydd som ges vid avgång ur tjänst vid arbetsoförmåga, arbetslöshet, ny anställning utan jämförbar försäkring och ålderspensionering.

Livförsäkringsavsättningar

Posten avser avsättningar för premiebefriade försäkringar.

Avsättning för oreglerade skador

Dessutom görs avsättningar för försäkringsfall som har rapporterats men inte reglerats samt för okända förväntade försäkringsfall vilka redovisas under posten avsättningar för oreglerade skador. Storleken på avsättningarna beror på bolagets erfarenhet.

Fond för tilldelad återbäring

Under posten avsättning för återbäring redovisas medel som har avsatts för framtida premiereduktion.

Bolagets aktuarie beräknar avsättningarna med hjälp av statistiska och aktuariella metoder som anpassats till företagets historiska erfarenheter och observationer i försäkringsbeståndet.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna skadereglering, administration och kostnader för kapitalförvaltning.

Avgiven återförsäkring

Som premie för avgiven återförsäkring redovisas belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Redovisning av kapitalavkastning**Kapitalavkastning, intäkter**

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar. Posten omfattar kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde.

För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan aktier, lånefordringar och räntebärande värdepapper samt derivat. Bland skulder återfinns leverantörsskulder, övriga skulder samt derivat.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången.

Klassificering och värdering

Ett finansiellt instruments klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

KPA Livförsäkring AB använder kategorierna Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, Lånefordringar och Övriga skulder. KPA Livförsäkring AB tillämpar inte säkringsredovisning. Genom redovisning till verkligt värde kan dock ekonomisk säkring uppnås.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som KPA Livförsäkring AB initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade verkligt värde optionen). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde med undantag för derivat som är ett identifierat och effektivt säkringsinstrument.

KPA Livförsäkring AB har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument och som inte är aktier i dotter- eller intresseföretag till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen dels därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Beräkning av verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen enligt IAS 39. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser lätt finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt Derivat.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så erhålls det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument.

Derivat

Derivat tas upp till det verkliga värde utifrån det värde som erhålls från motpart där verkligt värde beräknats med hjälp av en värderingsmodell som är etablerad på marknaden för värdering av den typ av derivat som det är fråga om.

Aktier och räntebärande värdepapper

Verkligt värde för finansiella instrument som inte är derivat beräknas baserat på framtida kassaflöden av kapitalbelopp och ränta diskonterat till aktuella marknadsräntor på balansdagen. I de fall diskonterade kassaflöden har använts, beräknas framtida kassaflöden på den bästa bedömningen. Den diskonteringsränta som använts är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen. Då andra värderingsmodeller har använts är indata baserade på marknadsrelaterade data på balansdagen.

Innehav i onoterade aktier redovisas med utgångspunkt till anskaffningsvärde i de fall ett tillförlitligt verkligt värde inte kan fastställas. Skälet till att de inte kunnat värderas till verkligt värde på ett tillförlitligt sätt är att det råder alltför stor osäkerhet i de framtida kassaflödena samt den riskjustering som behöver göras på diskonteringsräntan.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån lämnade till koncernföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kundfordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifieras som tillhörig denna kategori. I den förstnämnda undergruppen ingår derivat med negativt verkligt värde.

Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Pensioner

Principer för redovisning av pensioner beskrivs i noten 34.

Skatt

I årets skattekostnad ingår inkomstskatt och uppskjuten skatt. Skattesatsen är 26,3 procent av det beskattningsbara resultatet.

Dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Nedskrivning görs när det redovisade värdet överstiger återvinningsvärdet.

Not 2 Upplysningar om risker**Upplysningar om risker**

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i försäkringsföretag. Denna not omfattar en beskrivning av KPA Livförsäkring ABs riskhantering samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker, strategiska risker och ryktesrisker.

Övergripande riskhantering

Förmågan att identifiera, förebygga och hantera risker i en organisation blir alltmer viktigt för ett företag. Riskhanteringen ger åtgärdsberedskap samt möjlighet att planera och genomföra aktiviteter för att hantera risker. Risker som hanteras på rätt sätt kan leda till nya möjligheter och värdeskapande medan risker som inte hanteras rätt kan leda till skador och stora kostnader.

Risker hanteras med ett enhetligt och övergripande synsätt inom hela Folksam och KPA-gruppen. Syftet med riskhanteringen är att fånga alla väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet i både nutid och framtid. Genom god riskhantering får därmed VD och styrelse en samlad bild över den totala risksituationen på ett sammantaget och strukturerat vis, vilket ökar förståelse och kunskap om riskerna och möjligheterna att nå målen. Genom riskhanteringen säkerställs även att risksituationen är förenlig med kapitalbasen och därmed begränsas avvikelser i det förväntade ekonomiska resultatet.

Risk definieras som sannolikheten att en händelse inträffar som negativt påverkar hela eller delar av måluppfyllelse eller avviker från gjorda antaganden. KPA Livförsäkring ABs verksamhet ger upphov till att företaget är exponerat mot olika risker, vilka påverkar företagets finansiella ställning, resultat och måluppfyllelse. Dessa risker delas in i risker inom försäkringsverksamheten, inom finansverksamheten samt inom all verksamhet.

Risker inom försäkringsverksamheten	Risker inom finansverksamheten	Risker inom all verksamhet
Premieantaganden	Marknadsrisk	Operativrisk
Reservsättningsantaganden	Kredit- motpartsrisk	Strategiskrisk
Överskottshantering	Likviditetsrisk	Ryktessrisk
	Koncentrationsrisk	

Riskprocessen

Riskprocessen utgör en viktig beståndsdel av den övergripande riskhanteringen. Riskprocessen omfattar identifiering, värdering, hantering, kontroll och rapportering av alla väsentliga risker. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen genomförs ett antal riskgenomgångar, och en uppföljning sker efter sex månader. Ett stort antal risker identifieras utifrån affärsplaner, verksamhetsmål, ansvarsområden och de arbetsuppgifterna respektive organisatorisk enhet ansvarar för. Till samtliga risker kopplas uppgifter om vilka enheter och vilka företag som berörs. Samtliga identifierade risker kategoriseras enligt en riskkarta och värderas utifrån två perspektiv; dels vilken sannolikheten är att händelsen inträffar samt dels vilken påverkan den har.

Alla identifierade risker tilldelas en riskägare och åtgärder tas fram för att hantera och förebygga riskerna. Riskerna ska, liksom de åtgärder som är knutna till dessa, kontinuerligt följas upp. Gemensamma uppföljningar sker också för att få avstämningar av risksituationen.

Trafikluset, som är Finansinspektionens verktyg för mätning av risker, används också som en metod för att värdera försäkrings- och finansiella risker. För att beräkna hur mycket kapital företaget måste hålla för att täcka sina risker utförs ett antal fördefinierade stressscenarier. De olika scenarierna ger upphov till det totala kapitalkravet på företaget och sätts i relation till företagets kapitalbuffert.

Rapportering av risksituationen sker till koncernledning, vd och till styrelsen genom en skriftlig riskrapport.

Organisation och ansvarsfördelning

Ansvar för Folksam, och tillika KPA Livförsäkring ABs, riskhantering är fördelat och strukturerad på följande sätt:

Styrelsen

Styrelsen ska se till att riskhantering och uppföljning av risker är tillfredsställande. Styrelsen fastställer de riktlinjer som ska gälla för riskhantering och intern kontroll.

Risikommitté

Risikommittén bereder och diskuterar frågor relaterade till risk, bedömer den totala risksituationen samt övervakar riskutvecklingen på en aggregerad nivå.

Riskavdelningen

Riskavdelningen ansvarar för Folksamns övergripande riskhantering, säkerställer oberoende riskkontroll och rapporterar direkt till styrelser och verkställande direktörer. Vidare tillser Riskavdelningen att styrelser, ledning och andra intressenter får en allsidig och saklig bild av total riskexponering.

Hantering av risker inom försäkringsverksamheten

Det generella interna styrningsverktyget när det gäller prissättning av försäkringsrisker och reservavsättningar är de försäkringstekniska riktlinjerna, som beslutas av företagets styrelse. Av dessa framgår bland annat vad som ska gälla för de antaganden som används vid bestämning av premier och avsättning av reserver.

KPA Livförsäkring ABs styrelse har fastställt reservsättningsinstruktion. Reservsättningsinstruktionen behandlar bland annat vilka reserver som bör fastställas för de olika delarna av försäkringsverksamheten.

Chefaktuarien

- ansvarar för värderingen av försäkringsåtagandena
- arbetar fram och föreslår förändringar i försäkringstekniska riktlinjer
- arbetar fram och föreslår förändringar i reservsättningsinstruktionen

Hantering av risker inom finansverksamheten

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och riktlinjer för verksamheten. VD ansvarar för förvaltningen av företagets tillgångar inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är VDs forum för uppföljning av tillgångsförvaltningen och beslut rörande riskstyrningen.

Kapitalförvaltningen är organiserad så att Folksamns kapitalförvaltning svarar för den löpande finansiella riskstyrningen och föreslår placeringsinriktning. Avdelningen svarar även för all derivathantering med syfte att styra risknivån i företaget på en övergripande nivå. Avdelningen för ansvarsfullt ägande ansvarar för bolagsstyrning, miljö- och etikanalys och företagets etiska placeringsregler.

Förvaltningen av direktägda fastigheter och alternativa placeringar hanteras av två separata avdelningar inom Folksamns organisation. Avdelningen för alternativa placeringar svarar även för förvaltningen av indirekt ägda fastigheter. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration sköts av Swedbank Robur.

I syfte att skapa en oberoende riskkontroll har uppföljningen organiserats enligt följande:

- Folksamns kapitalförvaltning ansvarar för att föreslå placeringsstrategi för styrelsen och ansvarar för löpande kapitalförvaltning.
- Chefen för Compliance är huvudansvarig för att uppföljning sker på daglig basis enligt de limiter som fastställts av styrelsen i placeringsriktlinjer, placeringsreglementen och fondbestämmelser och för att rapportering sker av överträdelser till styrelser och VD inom respektive företag.
- Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av gällande placeringsbestämmelser samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Complianceavdelningen, Riskavdelningen och Folksamns kapitalförvaltning.

GENERELLT OM PÅVERKAN AV RISKERNA

I försäkringsföretagen är finansiella risker och försäkringsriskerna det som påverkar företagen mest. Operativa ryktes- och strategiska risker påverkar generellt sett inte försäkringsföretagens balans- och resultaträkningar i lika stor utsträckning, även om en enskild risk kan påverka mer än andra.

Tjänstegrupplivförsäkring (KPA Livförsäkring AB)

Den mest väsentliga finansiella riskerna att hantera är marknadsrisken, dvs. att värdet på tillgångar och/eller skulder utvecklas ogynnsamt till följd av förändringar i marknadspriser. Av försäkringsriskerna är reservsättningsriskerna de mest väsentliga att hantera. Dessa kan främst delas in i sjukfallsrisken (att sjukligheten bland de försäkrade ökar) och dödsfallsriskerna (att dödligheten blir större än förväntat). Även risken för inflation kan påverka, då utbetalda försäkringsersättningar är värdesäkrade.

Pensionssparande i traditionell pensionsförsäkring (KPA Pensionsförsäkring)

Störst risk i KPA Pensionsförsäkring AB är marknadsrisken, aktiekursrisk, det vill säga risken att värdet på aktieportföljen avviker negativt. Den sammanlagda ränterisken i traditionell pensionsförsäkring är även väsentlig (placeringar och FTA). Riskerna analyseras löpande exempelvis i form av det så kallade trafikljusmodellen (vad händer med företagets kapitalbas om till exempel räntan går upp eller ner). För att hantera ränterisken i balansräkningen som helhet kan positioner tas på kapitalmarknaden i syfte att minska effekten av en ogynnsam utveckling av räntenivån.

För den traditionella pensionsförsäkringen är försäkringsrisken förhållandevis begränsad då försäkringsmomentet i försäkringen är liten sett i relation till sparandedelen. Av försäkringsriskerna är reservsättningsrisken den mest väsentliga att hantera. Detta beror på att dödligheten kan avvika från de antaganden som gjorts vid beräkningen av FTA. Vid beräkning av FTA har hänsyn tagits till avvikelser i förväntad dödlighet.

RISKER INOM FÖRSÄKRINGSVERKSAMHETEN

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. Korrekt prissättning av riskerna tryggar KPA Livförsäkring ABs långsiktiga lönsamhet. Det är även viktigt att säkerställa att reservavsättningarna är tillräckliga och att fördelningen av överskott mellan försäkringar är skälig. Risker liksom principer och verktyg för riskhantering skiljer sig åt för olika typer av försäkringskontrakt. KPA Livförsäkring ABs försäkringsverksamhet omfattar tjänstegrupplivförsäkringar.

Risikförsäkring inom livförsäkringsverksamheten

Premieantaganden - risker vid tecknande

Livförsäkringsrisken vid tecknandet av dödsfallsförsäkring är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Livförsäkringsrisken vid tecknandet av sjukförsäkring är risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet eller dödligheten överskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Driftskostnadsrisken vid tecknandet för både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning.

Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens skade- och driftskostnader. Riskerna hanteras genom årlig analys av dödlighet, sjuklighet och driftskostnader, som grund för eventuella beslut om premieförändringar.

Koncentrationsrisk är risken för otillräcklig riskutjämning på grund av för litet kollektiv eller skevt urval. Riskerna hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma blandade bestånd. Koncentrationsrisken hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring med dödsfallsrisk eller sjuklighetsrisk. Dessa krav är hårdast för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I vissa fall förekommer också en finansiell riskbedömning.

Risker vid tecknande hanteras också via återförsäkring. Återförsäkringsprogrammet omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall. Återförsäkringsprogrammet ses över löpande och justeras vid behov.

Reservsättningsantaganden – risker vid beräkning av reserver

Livförsäkringsrisken vid reservsättning av dödsfallsförsäkring är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Livförsäkringsrisken vid reservsättning av sjukförsäkring är risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet eller dödligheten överskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Driftskostnadsrisken vid reservsättning för både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver.

Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade skadekostnader och driftskostnader till för behandling och utbetalning av de skador - rapporterade eller ej rapporterade - som inte slutreglerats. Riskerna vid beräkning av reserver hanteras genom att modeller och antaganden löpande ses över.

Ändrade lagar eller regler kan innebära att den framtida skadeutvecklingen skiljer sig från den historiska. Detta, liksom förändringar i sjukligheten över tiden, försvårar bedömningen av framför allt sjuklighetsriskerna. Bedömningen av framför allt dödsfallsrisker kan försvåras av stora skadehändelser, då reserven för ej inrapporterade skador är svår att beräkna.

I samband med skadereglering av dödsfall och sjuklighet sker också riskbedömning, framför allt av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Känslighetsanalys av reservsättningsantaganden

I tabellen visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om dödligheten, premiebefrielsen eller driftskostnaderna förändrades. Tabellen visar känsligheten i KPA Livförsäkring ABs avsättningar. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker.

- Dödssannolikheten antas ökas med 20 %. En ökad dödssannolikhet innebär ökade avsättningar för premiebefrielseförsäkringar.
- Marknadsräntan sjunker med 1 % vilket medför ökade avsättningar.
- Reservavsättningens förändring visas när inflationen ökar med 1 %.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Känslighetsanalysen har genomförts genom att mäta effekten på de försäkringstekniska avsättningarna, vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Varje antagande mäts för sig.

Antagande

	Förändring i antagande %	Försäkrings tekniska av-sättningar tkr	Resultat före skatt	Eget kapital
2010				
Dödlighet	+20 %	266 838	-266 838	-196 659
Räntekänslighet	-1 %	89 074	-89 074	-65 651
Kostnadsinflation	+1 %	22 680	-22 680	-16 716
2009				
Dödlighet	+20 %	377 942	-377 942	-278 543
Räntekänslighet	-1 %	113 706	-113 706	-83 801
Kostnadsinflation	+1 %	26 534	-26 534	-19 556

Koncentrationer av försäkringsrisk

KPA Livförsäkring ABs försäkringsportfölj består till stor del av engångsutbetalningar vid dödsfall. Det är en stor övervikt av aktiva försäkringar framför premiebefrielseförsäkringar. För företaget är risken för de aktiva försäkringarna liten eftersom avtalen är ettåriga. Den största risken är sjukligheten som har varierat kraftigt under senare år.

Risksummor mkr

	Aktiva beståndet	Premiebefrielse beståndet	Totalt
2010			
Män	51 697	3 181	54 878
Kvinnor	208 725	18 484	227 209
Totalt	260 422	21 665	282 087
2009			
Män	51 618	3 777	55 395
Kvinnor	207 401	21 951	229 352
Totalt	259 019	25 728	284 747

RISKER INOM FINANSVERKSAMHETEN**Förvaltningsprinciper**

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att under gällande risk- och placeringsrestriktioner på bästa sätt bidra till en stabil och konkurrenskraftig premie. Styrelsen har formulerat att risknivån i företaget inte får vara högre än att grönt ljus erhålls i Finansinspektionens trafikljusmodell.

KPA Livförsäkring ABs vision är att bidra till ett långsiktigt och hållbart samhälle där individen känner trygghet. Ett steg i arbetet mot denna vision är att KPA Livförsäkring AB ställer etiska krav på de företag där placeringar görs.

Principer för val av placeringsinriktning

Indata utgörs bland annat av tillgångarna, skulderna och deras egenskaper - såsom förväntad avkastning, risk och korrelationer - samt prognoser för försäkringsrörelsens utveckling. Optimeringen av den totala tillgångsportföljen görs med utgångspunkten att företaget ska tåla att utvecklingen på finansmarknaderna blir mycket svag. Uppfyllandet av de legala restriktionerna om skuldtäckning och solvens har högsta prioritet vid valet av placeringsinriktning. Därtill ska särskild hänsyn tas till Finansinspektionens trafikljusmodell. Först därefter ska företagets interna riskpreferenser och affärs mål tas i beaktande.

Den placeringsinriktning som fastställs tjänar sedan som utgångspunkt för tillgångsförvaltningen. Förvaltarna får, inom vissa ramar, avvika från den placeringsinriktningen om det bedöms vara gynnsamt för avkastningen.

Portföljstruktur

Den totala tillgångsportföljen i KPA Livförsäkring AB är sammansatt av fem delportföljer: aktier, räntor, alternativa placeringar, säkringsinstrument och bolagsstrategiska innehav. Säkringsinstrument är placeringar vars huvudsyfte är matcha placeringsrisker i åtagandena, t ex en ränteswap för att reducera balansräkningens räntekänslighet. Bolagsstrategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för företaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Typexempel på en sådan placering är aktier i koncernföretag.

Kredit- och motpartsrisk

Med kreditrisk förstås risken att en räntebärande placering förlorar i värde till följd av att emittenten nedgraderas ratingmässigt eller går i konkurs. Med motpartsrisk förstås risken för att en motpart inte kan fullfölja sin del av ett avtal.

Företaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med mycket hög kreditvärdighet. Kredit-/motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditriskexponeringen (efter avdrag för värde av säkerheter) företaget är exponerat för i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av nedanstående tabell.

Maximal kreditriskexponering, tkr	2010			2009		
	Erhållna säkerheter			Erhållna säkerheter		
Tillgångsklass	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 820 314	2 820 314	2 885 563	2 885 563		
Derivat	-210	-210	-230	-230		
Upplupna ränteintäkter	51 983	51 983	53 435	53 435		
Kassa och bank	189 521	-	34 046	-		
Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar	AAA	AA	A	BBB	BB Ingen rating	Totalt
2010						
Räntebärande tillgångar	2 717	79	21	-	-	4
Räntebärande tillgångar %	96,34%	2,80%	0,73%	-	-	0,13%
2009						
Räntebärande tillgångar	2 800 595	50 138	63 416	23 297	-	3 760
Räntebärande tillgångar %	95,22%	1,70%	2,16%	0,79%	-	0,13%

Koncentrationsrisk

Med koncentrationsrisk avses den extra risk som ges av att företaget har stora exponeringar mot en och samma motpart och att denna motpart helt eller delvis inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser mot företaget.

Koncentrationsriskerna bedöms i relation till marknadsriskerna vara små för företaget. Dels genom de krav på kreditvärdighet som ställs för att en investering ska kunna ske och dels genom den diversifiering som ges genom företagets placeringsinriktning. Att placeringarna som huvudregel ska kunna användas för skuldtäckning innebär också att risken för allt för stora enhandsengagemang hålls låg.

Per 2010-12-31 hade företaget följande stora exponeringar (för räntebärande värdepapper, aktier, derivat och övriga finansiella placeringstillgångar).

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk

2010-12-31

Emittent	Belopp
Swedbank	602 631
Svenska Handelsbanken	568 030
Nordea	390 288
SBAB	171 626
Landshypotek	84 375
SE-banken	62 935
Hennes & Mauritz	53 869
Ericsson	51 666
TeliaSonera	47 065
Atlas Copco	37 968
Summa	2 070 453

Varav säkerställda bostadsobligationer

Emittent	Belopp
Svenska Handelsbanken	542 074
Swedbank	402 628
Nordea	351 620
SBAB	171 626
Landshypotek	84 375
SE-banken	41 231

2009-12-31

Emittent	Belopp
Swedbank	293 265
Handelsbanken	506 024
Nordea	459 167
SEB	182 998
Landshypotek	259 658
SBAB	151 444
Telia Sonera	102 209
Hennes & Mauritz	48 337
Ericsson	33 093
Electrolux	31 646
Summa	2 067 841

Varav säkerställda bostadsobligationer

Emittent	Belopp
Svenska Handelsbanken	485 190
Swedbank	255 757
Nordea	410 159
SBAB	151 444
Landshypotek	259 658
SE-banken	169 694

Likviditetsrisker

Med likviditetsrisk förstås risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden. Genom att tillgångarna i huvudsak placeras i marknadsnoterade värdepapper med hög likviditet säkerställer placeringsstrategin att mängden likvida tillgångar med betryggande marginal överstiger företagets förväntade betalningsförpliktelser.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att värdet på tillgångar och/eller skulder utvecklas ogynnsamt till följd av förändringar i marknadspriser. Företaget delar in marknadsriskerna i de fyra undergrupperna ränterisk, valutakursrisk, aktiekursrisk samt övrig marknadsrisk.

Ränterisk

Med ränterisk förstås risken att nettot av företagets räntebärande tillgångar och skulder sjunker i värde till följd av en förändring i ränteläget. Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerad för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid

2010-12-31

Räntebindningstider för tillgångar och skulder – Ränteexponering, Msek	0-2 år	2 - 5 år	5 år-	Total
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	474	1 648	698	2 820
Andra räntebärande finansiella instrument	190	-	-	190
Totalt	664	1 648	698	3 010
Avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	1 300	612	356	2 268
Differens tillgångar och avsättningar	-636	1 036	342	742

2009-12-31

Räntebindningstider för tillgångar och skulder – Ränteexponering, Msek	0-2 år	2 - 5 år	5 år-	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	639	1 469	833	2 941
Andra räntebärande finansiella instrument	33	-	-	33
Totalt	672	1 469	833	2 974
Avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	1 295	629	729	2 653
Differens tillgångar och avsättningar	-623	840	104	321

Känslighetsanalys – ränterisk

Riskparameter (tkr)	2010	2009
Värdeförändring räntebärande tillgångar	-108 068	-104 501
Värdeförändring försäkringstekniska avsättningar	37 411	51 366
Nettopåverkan årets resultat	-70 657	-53 135
Nettopåverkan eget kapital	-70 657	-53 135

Räntekänsligheten är beräknad i enlighet med Finansinspektionens trafikljusmodell. För 2010 har nominell respektive real ränterisk stressats med en ränteuppgång på 0,98 respektive 0,42 procentenheter. För 2009 var motsvarande stress 0,99 respektive 0,48 procentenheter.

Valutakursrisk

Med valutakursrisk förstås risken att nettot av företagets tillgångar och skulder sjunker till följd av en växelkursförändring. Valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i följande tabell.

Valutakursexponering (tkr)

2010	USD	EUR	JPY	GBP	Övrigt
Aktier och andelar	296 309	79 390	61 730	57 995	88 904
Övriga tillgångar	4 453	2 100	54	360	1 004
Summa tillgångar	300 762	81 490	61 784	58 355	89 908
Försäkringstekniska avsättningar					
Övriga skulder och avsättningar	-1	-1			
Summa skulder och avsättningar	300 761	81 489	61 784	58 355	89 908
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	-20 370	-45 483			
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	280 391	36 006	61 784	58 355	89 908

Valutakursexponering (tkr)

2009	USD	EUR	JPY	GBP	Övrigt
Aktier och andelar	285 580	91 924	55 887	58 636	84 912
Övriga tillgångar	1 605	3 352	1 042	278	783
Summa tillgångar	287 185	95 276	56 929	58 914	85 695
Försäkringstekniska avsättningar					
Övriga skulder och avsättningar	-57				
Summa skulder och avsättningar	-57				
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	287 128	95 276	56 929	58 914	85 695
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	265 708	44 055	56 929	58 914	85 695

Aktiekursrisk och övrig marknadsrisk

Med aktiekursrisk och övrig marknadsrisk förstås risken att nettot av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar av värdet på aktier respektive råvaror, hedgefonder eller övriga tillgångsslag som ej omfattas av riskerna ovan.

Känslighetsanalys – effekt på resultat före skatt

I nedanstående tabell redovisas effekten på resultatet före skatt av en värdenedgång på 10 procent för noterade aktier och onoterade aktier. Jämförelsetalen för år 2009 har justerats eftersom grunderna för beräkningarna har ändrats. Effekten på årets resultat baseras på en 10% värdenedgång på balansposterna aktier och andelar och de innehav under aktier och andelar i koncernföretag där en 10% värdenedgång på marknadsvärdet skulle påverka resultatet. I förekommande fall har effekten av exponeringen på noterade aktier påverkats av innehav i aktiederivat.

Belopp i tkr	2010	2009
Noterade aktier	-109 650	-93 487
Onoterade aktier	-1 323	-1 395

Företagets exponering av onoterade aktier framgår av not 16.

Derivat

Under året har handel skett med, aktieindexterminer och ränteterminer. Syftet med handeln av aktieindexterminer har varit att effektivisera förvaltningen. Handeln med ränteterminer har skett med syfte att justera ränteportföljens duration.

Beskrivning av kreditrisk i derivat

Kreditrisken för derivat avser risken för att motparten ej kan uppfylla sina åtaganden i enlighet med avtalen. För ej standardiserade derivat regleras kreditrisken i ISDA-avtal.

Beskrivning av marknadsrisker i derivat

Med marknadsrisk för derivat avses risken att marknadsvärdet ändras till följd av ändringar på marknaden av underliggande räntor, aktie- och valutakurser etc.

Beskrivning av likviditetsrisker i derivat

Likviditetsrisken avser risken för att en viss derivatposition ej kan avyttras/förvärvas utan större prispåverkan. Handel har endast skett med derivat i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken i innehavet är låg.

RISKER INOM ALL VERKSAMHET

Med risker inom all verksamhet avses operativ risk, strategisk risk samt ryktesrisk.

Operativ risk definieras som risken för förlust till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. De operativa riskerna är uppdelade i interna processer, personal, system, externa händelser, compliance, legal risk samt säkerhetsrisk. Operativa risker kan exempelvis handla om brister i intern kontroll, system eller teknisk utrustning. I operativa risker ingår även interna och externa risker för oegentligheter samt beredskapsplaner, effekten av utfallen operativ risk är ekonomisk förlust.

Identifiering av operativa risker ingår som en del av den process som beskrivs i avsnittet om övergripande riskhantering och sker främst genom självutvärdering. För att kontrollera och minska de operativa riskerna tas åtgärder fram både för att hantera och förebygga dessa.

Samtliga risker förses med riskägare och åtgärdsansvariga som bland annat ansvarar för att riskerna kontinuerligt följs upp. Information om realiserade risker samlas systematiskt i Folksam incidentrapporteringsystem. De incidenter som rapporteras kategoriseras och värderas, och informationen om dessa incidenter utgör en viktig del vid den ovan nämnda självutvärderingen. Genom att hantera de operativa riskerna på ett samordnat och strukturerat vis ökar organisationens möjligheter att nå de uppsatta målen.

Strategisk risk definieras som risken för oväntat utfall till följd av felriktade affärsbeslut, förändrade affärsförutsättningar samt oförmåga att reagera på utvecklingen eller förändringar i branschen. Det avser också risken för ett oväntat utfall på grund av brister i VD:s och styrelsernas planering, organisation, uppföljning och kontroll av verksamheten. De strategiska riskerna hanteras framför allt av koncernledning och styrelser. Val av affärsstrategier och samarbetspartners, resursfördelning och företagsförvärv är exempel på strategiska risker.

Ryktessrisk definieras som risken för betydande ekonomiska förluster till följd av förlorat anseende hos kunder, partner och myndigheter. Exempel på orsaker som kan bidra till negativ publicitet är produktförändringar, intern brottslighet, inte följt interna och externa regelverk, stora skadehändelser, otydlig information, bristande krishantering och händelser kopplade till sponsorskap. Om något av ovanstående skulle inträffa skulle det kunna få konsekvenser på KPA Pensions varumärke och det ekonomiska resultatet.

Not 3. Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	2010	2009
Inbetalda och tillgodoförda grupp-försäkringspremier, löpande premier	843 801	808 976
Premieskatt	-360 724	-345 765
Premieinkomst	483 076	463 211
Not 4. Kapitalavkastning, intäkter	2010	2009
Erhållna utdelningar	28 251	23 069
Ränteintäkter mm:		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	96 344	92 936
Övriga ränteintäkter	733	2 200
Valutakursvinster, netto	3 124	7 700
Realisationsvinst, netto:		
Aktier och andelar	9 382	-
Räntebärande värdepapper	38 218	76 288
Kapitalavkastning, intäkter	176 053	202 193
Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar	2010	2009
Aktier och andelar	112 939	283 725
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	112 939	283 725
Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar	2010	2009
Utbetalda försäkringsersättningar	-354 377	-390 929
Skaderegleringskostnader	-12 398	-12 398
Utbetalda försäkringsersättningar	-366 775	-403 327

Not 7. Förändringar av livförsäkringsavsättningar för egen räkning		2010	2009	
Livförsäkringsavsättning		357 025	107 537	
Förändringar av livförsäkringsavsättningar för egen räkning		357 025	107 537	
Not 8. Driftskostnader		2010	2009	
Skadereglering		-12 398	-12 398	
Kapitalförvaltning		-3 693	-5 120	
Gemensam administration		-18 203	-21 417	
Summa totala driftskostnader		-34 294	-38 935	
Specifikation totala driftskostnader				
Personalkostnader mm		-12 043	-17 551	
Kapitalförvaltningskostnader		-3 693	-5 120	
Utvecklingskostnader, marknadsföring mm		-16 784	-14 167	
Lokalkostnader		-1 773	-2 097	
Driftskostnader		-34 294	-38 935	
Arvode till revisorer		2010	2009	
Ernst & Young AB				
Revisionsuppdrag		56	52	
KPMG				
Revisionsuppdrag		130	130	
Revisionskostnader		186	182	
Not 9. Kapitalavkastning, kostnader		2010	2009	
Kapitalförvaltningskostnader		-3 693	-5 120	
Räntekostnader mm;				
Övriga räntekostnader		-670	-1 490	
Nedskrivning aktier koncernföretag		-	18 052	
Valutakursförluster, netto		-26 815	-52 524	
Realisationsförlust netto				
Aktier och andelar		-	-13 902	
Räntebärande värdepapper		-	-	
Kapitalavkastning, kostnader		-31 179	-54 984	
Not 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar		2010	2009	
Andra finansiella placeringstillgångar:				
Aktier och andelar		-	-	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		-54 690	-84 482	
Orealiserade förluster på placeringstillgångar		-54 690	-84 482	
Not 11. Obeskattade reserver		2010	2009	
Periodiseringsfond, tax 06		33 200	33 200	
Periodiseringsfond, tax 07		57 000	57 000	
Periodiseringsfond, tax 08		82 650	82 650	
Periodiseringsfond, tax 09		132 600	132 600	
Periodiseringsfond, tax 11		118 200	-	
Obeskattade reserver		423 650	305 450	
Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument				
2010				
Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	118 093	-	-	118 093
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	86 814	-	-	86 814
Derivat	-	2 347	-	2 347
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-794	-794
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	355	355
Summa	204 907	2 347	-439	206 815
Övriga poster som ej är finansiella instrument				-3 693
Summa kapitalavkastning				203 121

2009

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	246 152	-	-	246 152
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	80 034	-	-	80 034
Derivat	-	6 924	-	6 924
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-2 123	-2 123
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	2 532	2 532
Summa	326 186	6 924	409	333 519
Övriga poster som ej är finansiella instrument				12 933
Summa kapitalavkastning				346 452

Beloppen i tabellerna ovan utgör en specifikation av de belopp avseende finansiella instrument som redovisas i resultaträkningen som kapitalavkastning intäkter, orealiserade vinster, kapitalavkastning kostnader, orealiserade förluster på placeringstillgångar inkluderar även eventuella nedskrivningar och kapitalförvaltningskostnader/intäkter.

Not 13. Skatt på årets resultat

	2010	2009
Aktuell skattekostnad		
Periodens skatt	-93 354	-
Uppskjuten skatt		
Uppskjuten skatteintäkt/skattekostnad i orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar	-	-
Försäkringstekniska avsättningar	-	-
Aktier	-21 632	-60 954
Räntepapper	14 383	21 823
Skattemässigt underskott	-51 106	51 106
Totalt redovisad skatt	-151 709	11 975
Avstämning av effektiv skatt		
Resultat före skatt	567 704	-
Skatt enligt gällande skattesats 26.3 %	-149 306	-
Andra ej skattepliktiga kostnader/intäkter	-2 403	-

Not 14. Aktier och andelar i koncernföretag	Organisationsnummer	Antal	Kapitalandel i %	Bokfört värde 2010	Eget kapital	Bokfört värde 2010
KPA Pensionsförsäkring AB	516401-6544	300 000	100	343 770	31 844 487	343 770

Not 15. Aktier och andelar

	2010	2009
Svenska och utländska		
Anskaffningsvärde	962 823	920 949
Bokfört värde/verkligt värde varav	1 109 998	985 985
Anskaffningsvärde		
Noterade aktier	950 265	899 828
Onoterade aktier varav	12 558	21 121
Bokfört värde/verkligt värde		
Noterade aktier	1 096 765	972 040
Onoterade aktier	13 233	13 945

Not 16. Derivat med positiva värden (tillgångar)

	2010	2009
Bokfört värde		
Ränteterminer	-	-
Aktieterminer	63	4
Valuteterminer	1 914	767
Summa	1 977	771

Not 17. Derivat med negativa värden (skulder)	2010	2009
Bokfört värde		
Ränteterminer	209	230
Akteterminer	4	57
Valuteterminer	2	2 833
Summa	215	3 120
Not 18. Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2010	2009
Upplupet anskaffningsvärde		
Svenska staten	952 178	906 362
Svenska bostadsinstitut	1 446 358	1 267 362
Övriga svenska emittenter	353 663	589 058
Utländska stater	64 248	64 216
Övriga utländska emittenter	3 808	3 795
	2 820 255	3 830 793
varav:		
noterade	2 820 255	2 830 793
onoterade	-	-
Verkligt värde		
Svenska staten	964 701	925 007
Svenska bostadsinstitut	1 433 243	1 285 465
Övriga svenska emittenter	354 049	607 399
Utländska stater	64 523	63 944
Övriga utländska emittenter	3 798	3 748
	2 820 314	2 855 563
varav:		
noterade	2 820 314	2 885 563
onoterade	-	-

Den 31 december 2010 var den positiva skillnaden till följd av att bokfört värde (nettoförsäljningsvärde) överstiger nominellt belopp 246 495 tkr. Per den 31 december 2010 var den negativa skillnaden till följd av att bokfört värde (nettoförsäljningsvärde) understiger nominellt belopp -6 381 tkr. Vid värdering av räntebärande värdepapper enligt upplupet anskaffningsvärde skulle balansposten redovisas till ett belopp på 2 820 255 tkr.

Not 19. Övriga fordringar	2010	2009
Fordringar på kapitalförvaltning	3 913	5 348
Aktuell skatt	19 056	10 053
Övrigt	286	60 214
Övriga fordringar	23 255	75 615

Not 20. Kategorier finansiella tillgångar och skulder

2010				
Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	1 109 998	-	-	1 109 998
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 820 314	-	-	2 820 314
Derivat	1 977	-	-	1 977
Övriga fordringar inkl kassa bank		-	289 810	289 810
Summa	3 932 289	-	289 810	4 222 099
Finansiella skulder	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	-	-	4 836	4 836
Summa	-	-	4 836	4 836
Övriga poster som ej är finansiella instrument				343 770
Summa				4 561 033

2009

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	985 984	-	-	985 984
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 885 563	-	-	2 885 563
Derivat	771	-	-	771
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	154 510	154 510
Summa	3 872 318	-	154 510	4 026 828

2009

Finansiella skulder	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	-	-	7 685	7 685
Summa	-	-	7 685	7 685
Övriga poster som ej är finansiella instrument	-	-	-	343 770
Summa	-	-	-	4 362 914

Information om finansiella instruments verkliga värden

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. I not 1 Redovisningsprinciper återfinns beskrivningar om hur verkligt värde bestäms avseende tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestäms görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
2010				
Tillgångar				
Aktier och andelar	1 096 765	13 233	-	1 109 998
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 820 314	-	-	2 820 314
Derivat	63	1 914	-	1 977
Summa	3 917 142	15 147	-	3 932 289
Skulder				
Derivat	-213	-2	-	-215
Summa	-213	-2	-	-215
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
2009				
Tillgångar				
Aktier och andelar	972 039	13 945	-	985 984
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 885 563	-	-	2 885 563
Derivat	4	767	-	771
Summa	3 857 606	14 712	-	3 872 318
Skulder				
Derivat	-287	-2 833	-	-3 120
Summa	-287	-2 833	-	-3 120

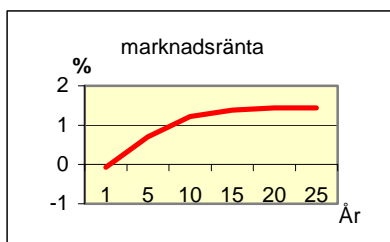
Not 21. Livförsäkringsavsättning

	2010	2009
Ingående balans	2 020 556	2 128 093
Utgående balans	1 663 531	2 020 556

Ränteantagande

Räntesatsen väljs utifrån marknadsräntor med motsvarande löptider enligt FFFS 2008:23. Utdrag från marknadsränta per 2010-12-31:

År	Ränta%
1	-0,07
5	0,7
10	1,22
15	1,38
20	1,44
25	1,44

Driftkostnadsantagande:

Driftkostnaden tas ut som en styckekostnad per år vilken bestäms utifrån erfarenhet.

Not 22. Avsättning för oreglerade skador	2009	Förändring	2010
Avsättning för fastställda skador	16 107	-1 098	17 205
Avsättning för icke fastställda skador	73 378	-26 151	99 529
Skadebehandlingsreserven	3 579	-1 090	4 669
Avsättning för oreglerade skador	93 064	-28 339	121 403
Not 23. Avsättning för tilldelad återbäring		2010	2009
Ingående balans		511 415	-
Årets avsättning för tilldelad återbäring		0	511 415
Utgående balans		511 415	511 415
Not 24. Övriga skulder		2010	2009
Skulder till koncernbolag		5 379	6 978
Skulder till kapitalförvaltning		4 621	4 585
Summa övriga skulder		10 000	11 563
Not 25. Avsättning för uppskjuten skatt		2010	2009
Uppskjuten skatt		-	19 672
Not 26. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2010	2009
Övriga		187	175
Not 27. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2010			
Aktier och andelar	-	1 453 768	1 453 768
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	2 820 314	2 820 314
Derivat	1 977	-	1 977
Fordringar avseende direkt försäkring	2	-	2
Övriga fordringar	23 255	-	23 255
Kassa och bank	285 611	-	285 611
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	51 983	-	51 983
Summa tillgångar	362 828	4 274 082	4 636 910
Skulder			
Försäkringstekniska avsättningar;			
Oreglerade skador och tilldelad återbäring	-	2 268 010	2 268 010
Derivat	215	-	215
Övriga skulder	48 683	-	48 683
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	187	-	187
Summa skulder och avsättningar	49 085	2 268 010	2 317 095
2009			
Aktier och andelar	-	1 329 755	1 329 755
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	2 885 563	2 885 563
Derivat	771	-	771
Fordringar avseende direkt försäkring	89	-	89
Övriga fordringar	95 287	-	95 287
Kassa och bank	88 968	-	88 968
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	53 435	-	53 435
Summa tillgångar	238 550	4 215 318	4 453 868

Skulder			
Försäkringstekniska avsättningar;			
Oreglerade skador och tilldelad återbäring	552 253	2 101 121	2 653 374
Derivat	3 120	-	3 120
Övriga skulder	11 581	-	11 581
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	175	-	175
Summa skulder och avsättningar	567 129	2 101 121	2 668 250

Not 28. Panter och därmed jämförliga säkerheter för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser

	2010	2009
Övriga ställda panter (bokfört värde)		
För försäkringstagarnas räkning		
registerförda tillgångar	4 164 294	4 114 221
För andras räkning pantsatta tillgångar	40 025	38 477
	4 204 319	4 152 698

Not 29. Hyreskostnader

	2010	2009
Hyresåtagande	162 368	188 050

Leasingkostnader

Bolaget har ingått hyresavtal av operationell natur för fastigheten Skvalberget 33 enligt följande:

Hyrer som förfaller;		
Inom ett år	21 200	21 275
Mellan ett och fem år	91 261	91 219
Senare än fem år	49 908	75 556

Solidariskt ansvar för förpliktelser enligt hyresavtal för perioden den 2 december 2002 till och med den 31 december 2017 för hyresgästerna KPA AB och KPA Livförsäkring AB. Angivet belopp är hyresgrundande restvärde. Referensräntan för hyran baseras på Stibor 3 månader.

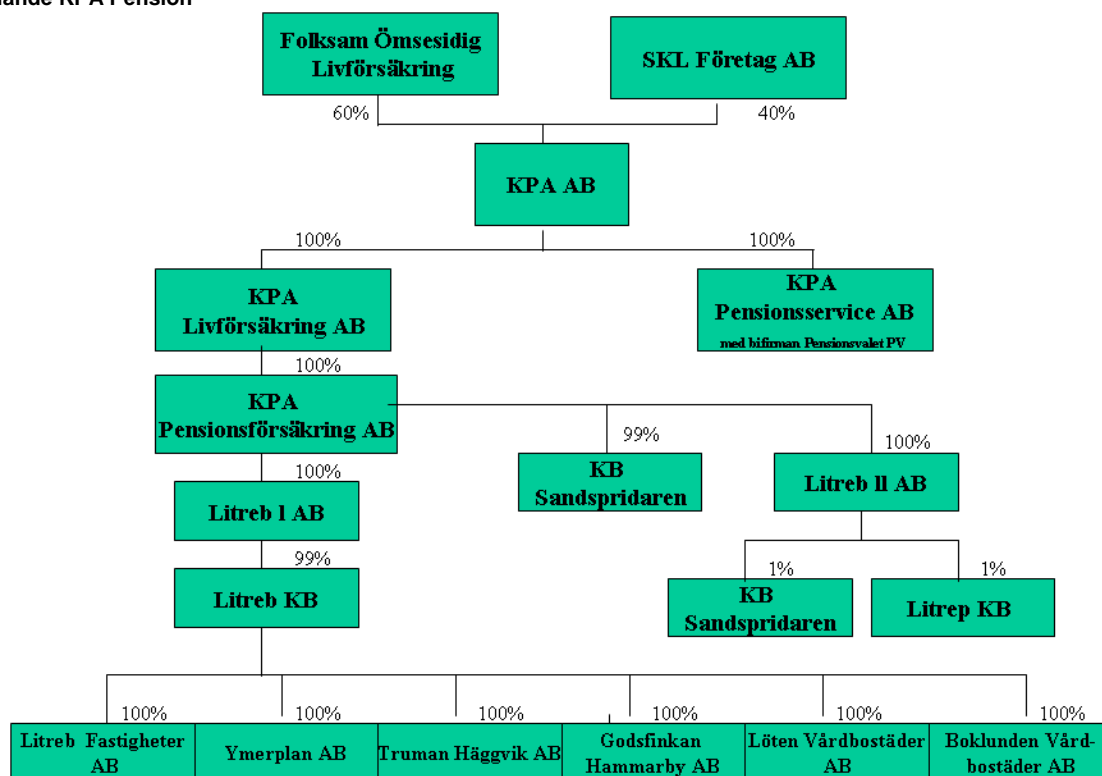
Beloppen ovan baseras dock på ett genomsnitts 3-månaders STIBOR under de senaste fem åren, 2,60 %. Fastigheten Skvalberget 33 är från och med mars 2007 uthyrd i andra hand till Folksam på samma villkor som förstahandskontraktet.

Not 31 Upplysningar om närstående

Närstående parter

Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer mellan KPA Livförsäkring AB och övriga bolag inom KPA-gruppen samt relationen till närstående bolag inom Folksamgruppen.

Ägarförhållande KPA Pension

KPA-gruppen består av KPA AB, KPA Livförsäkring AB, KPA Pensionsförsäkring AB, KPA Pensionservice AB med bifirman Pensionsvalet PV. Samtliga bolag inom KPA-gruppen definieras som närstående då verksamheten i stor utsträckning bedrivs som en enhet genom att man samordnar och utnyttjar gemensamma resurser. De bolag som definieras som närstående inom Folksam är Folksam Ömsesidig Sakförsäkring, Folksam Ömsesidig Livförsäkring samt dotterbolag.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt bolag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med bolag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i KPA-gruppen och företag/organisationer med inflytande i KPA-gruppen genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning till ledande befattningshavare" i respektive bolags årsredovisning i personalnoten.

Väsentliga principer och avtal

Tillikaanställning

Den största delen av driftskostnaderna utgörs av personalrelaterade kostnader. Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att all personal är anställd i alla bolag i gruppen. Följaktligen tillhör kostnaderna det/de bolag som arbetet utförs åt. Det är dock inte frågan om köp och försäljning av tjänster utan fördelning av kostnader.

Självkostnadsprincipen

KPA AB fungerar som inköpsbolag för övriga bolag i KPA-gruppen. Bolaget tillhandahåller också koncernledande funktioner, verksamhetsfunktioner samt stabsfunktioner. Moderbolaget fakturerar månadsvis ut samtliga kostnader, exklusive moderbolagets egna kostnader, till dotterbolagen.

För att säkerställa att den ersättning som dotterbolagen betalar till KPA AB är rimlig tillämpas kostnadsfördelning baserad på självkostnad. De faktiska kostnaderna fördelas i proportion till nyttjandegrad, direkt eller indirekt. I första hand redovisas kostnaderna direkt i det bolag där resurserna förbrukas men när kostnader inte kan hänföras till ett enskilt bolag används fördelningsnyckel.

Upplysningar om hur närståendetransaktioner ingås och följs upp

Utlagda tjänster inom KPA-gruppen

Behovsanalys

Styrelsen fastställer verksamhetsplan och budget inför varje kalenderår. I samband därmed ska styrelsen godkänna förslag till fördelning av gemensamma kostnader mellan KPA-gruppens bolag. En behovsanalys som omfattar samtliga resurser som bolaget avser att bruka inför varje verksamhetsår görs av styrelsen. En behovsanalys ska även göras vid förändring av resursbrukandet. Det ska framgå vem som tagit fram de olika underlagen för behovsanalysen.

Beslutsunderlagen för kostnadsfördelningen ska utgå från den behovsanalys som gjorts och baseras på självkostnadsprincipen kompletterad med en extern marknadsbedömning. I behovsanalysen presenteras driftskostnadsprocenten för bolaget. Detta nyckeltal, samt sammanställningen över motsvarande nyckeltal inom branschen, anges för att underlätta bedömningen av om driftskostnaderna är marknadsmässiga. Vid marknadsprissättning ska kostnadsfördelningen regleras via avtal. Beslutsunderlagen ska inkludera de internpriser som används för kostnadsfördelning.

Uppföljning och kontroll samt rapportering

VD ska minst i samband med varje kvartalsbokslut informera styrelsen om utfallet av verksamhetsplan, prognos och preliminär fördelning av kostnader mellan bolagen inom KPA-gruppen. Vid principiell avvikelser från den fördelning som styrelsen godkänt i samband med budget ska styrelsen särskilt besluta om kostnadsfördelningen kan godkännas.

Inför årsbokslutet ska förslag till den slutliga fördelningen av gemensamma kostnader mellan bolagen föreläggas styrelsen. Styrelsen skall särskilt besluta om föreslagen fördelning ska godkännas. Om styrelsen inte godkänner förslag till fördelning av kostnader i samband med budget, kvartalsbokslut och årsbokslut ska kostnadsfördelningen fastställas i avtal med övriga bolag. Vid förhandling rörande sådant avtal ska berört bolag företrädas av styrelsen eller av styrelseledamot/styrelseledamöter som styrelsen utser.

En inventering har gjorts avseende nyckelpersoners närståendetransaktioner, vid inventeringen framkom att inga sådana transaktioner finns.

Samverkan mellan KPA Pension och Folksam

Styrelsen i KPA AB har beslutat att lägga ut vissa funktioner till Folksam. Några av de mer omfattande tjänster som levereras från Folksam är; kapitalförvaltning, IT (inkl. datadrift, telefoni), lokaler, löpande bokföring och redovisning, personal och löneadministration, internrevision, försäkringsjuridik, aktuarie, skribent och grafiska tjänster och vissa försäkringsadministrativa tjänster.

Villkor och prissättning av kostnader för utlagda tjänster till Folksam

Villkoren för köp av kapitalförvaltning regleras i skriftliga avtal, samverkan kring övriga funktioner regleras i serviceöverenskommelser för respektive funktion.

För att säkerställa att den ersättning som KPA betalar till Folksam är rimlig tillämpas i dagsläget antingen marknadsprissättning (kapitalförvaltning) eller kostnadsfördelning baserad på självkostnad. Översyn av villkoren för köp av funktioner från Folksam sker årligen. I samband med budgetarbetet upprättas nya överenskommelser som specificerar den köpta tjänstens innehåll, volym, kvalitet och pris. I samband med upprättandet av avtal om köp av kapitalförvaltningstjänster görs en prisjämförelse med konkurrenter.

Styrelsen fastställer verksamhetsplan och budget inför varje kalenderår. I samband därmed skall styrelsen godkänna kostnaden för utlagda tjänster till Folksam.

Uppföljning och kontroll av kostnader för utlagda tjänster till Folksam

KPA Pension ansvarar för att kontrollera att Folksam fullgör sina åtaganden enligt ingångna avtal/överenskommelser. I sin roll som beställare gör KPA Pension regelbundna utvärderingar. Om självkostnaden för den utförda tjänsten avviker från överenskommet belopp ska Folksam kalla till överläggningar. Hantering av avvikelser av principiell karaktär ska regleras i en ny överenskommelse. Kan enighet inte nås via sådan överläggning ska frågan hänskjutas till en tvistelösningsgrupp som tar fram ett förslag till lösning.

Regleras i form av	Motpart	Prissättning	Övrigt
Serviceöverenskommelser om köp av tjänster	Folksam Ömsesidig Sakförsäkring och dess dotterbolag	Självkostnadspris	Årligen regleras innehåll, volym, kvalitet och pris.
Serviceöverenskommelser om köp av tjänster	Folksam Livförsäkring och dess dotterbolag	Självkostnadspris	Årligen regleras innehåll, volym, kvalitet och pris.
Förvaltningsavtal om KPA ABs funktion som inköpsbolag mm	KPA AB	Självkostnadspris	En månads uppsägningstid från KPA Liv och från KPA AB sex månader.
Avtal om kapitalförvaltning	Folksam Ömsesidig Livförsäkring	Marknadsprissättning	Ett års uppsägningstid. Upphörande kan dock bara ske vid årsskifte.

Erlagd ersättning till närstående per tjänst	Belopp (tkr)	
	2010	2009
KPA AB		
Kostnadsfördelning från inköpsbolaget	29 373	32 744
varav inköp från		
Folksam Ömsesidig Sakförsäkring		
Bokföring, redovisning, internrevision	860	555
Personalfunktion och löneadministration	595	484
IT-utveckling, drift och telefoni	2 708	2 785
Försäkringsjuridik	470	0
Skribent och grafiska tjänster	223	0
Aktuarietjänster	621	0
Blanketter och trycksaker	37	45
Lokaler och lokalservice	1 659	1 975
Säkerhet	66	81
Arkiv och lagerservice	24	45
Konsumentombudsman	11	12
varav inköp från		
Folksam Ömsesidig Livförsäkring		
Vissa försäkringsadministrativa tjänster	2 907	0
Segmentsgemensamma tjänster	270	0
Folksam Ömsesidig Livförsäkring		
Kapitalförvaltningstjänster	3 693	5 120
Utgående balanser vid årets slut		
Skulder till närstående		
Motpart	Belopp 2010 (tkr)	Belopp 2009 (tkr)
KPA AB	4 130	4 049
Folksam Ömsesidig Liv Försäkring	1 251	2 928

Lån, ställda pantar och andra säkerheter samt ingångna ansvarsförbindelser till förmån för styrelseledamot, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare i bolagen har ej ägt rum.

Not 32 Avstämning mot totalavkastningstabell

	Not	Ingående marknads- värde 2010-01-01	Utgående marknads- värde 2010-12-31	Total- avkastning 2010
Räntebärande				
Obligationer	19	2 886	2 821	
Upplupen ränta		53	52	
Räntederivat		0	0	
Likvida medel		27	183	
Räntebärande innan värderingsskillnader		2 966	3 055	81
Prisskillnader		2	3	
Olika antal likviddagar vid värdering		2	0	
Räntebärande enligt TAT		2 970	3	81
Aktier				
Aktier och andelar	16	972	1 097	
Likvida medel		7	5	
Aktier innan värderingsskillnader		979	1 103	120
Prisskillnader		1	0	
Aktier enligt TAT		980	1 103	120
Alternativa placeringar				
Onoterade aktier	16	14	13	
Likvida medel		0	0	
Alternativa placeringar enligt TAT		14	13	-1
Valuta				
Valutaderivat	17, 18	-2	2	
Valuta innan värderingsskillnader		-2	2	0
Värderingsprinciper terminer		0	0	
Valuta enligt TAT		-2	2	0
Bolagstrategiska innehav				
Aktier i dotterbolag	15	344	343	
Bolagstrategiska innehav enligt TAT		344	343	0
Summa		4 306	4 520	205

Not 33 Viktiga uppskattningar och bedömningar**Försäkringsavtal och försäkringstekniska avsättningar**

Väsentliga uppskattningar har gjorts vid fastställande av antaganden för aktuariella beräkningar. De antaganden som använts beskrivs i respektive not.

Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkring. KPA Livförsäkring AB har gjort bedömningen att försäkringsrisk överstigande fem procent ska anses vara betydande och avtalet därmed klassas som försäkring.

Alla avtal som juridiskt sett är försäkringsavtal har varit föremål för bedömning av om de innebär en överföring av betydande försäkringsrisk, så att de även i redovisningen kan presenteras som försäkringsavtal (se även avsnitt om försäkringstekniska avsättningar i not 1 Redovisningsprinciper). Samtliga försäkringsavtal för KPA Livförsäkring AB har bedömts vara försäkringsavtal.

Not 34 Personal

Formellt är personalen i KPA-gruppen tillikaanställda i Folksam. Till följd av avtal hänförs personalkostnader till de bolag där de utför sina arbetsuppgifter och redovisas i dessa bolags årsredovisningar.

	2010	2009
Antal anställda i medeltal	15	22
- Kvinnor	9	14
- Män	6	8
Löner och ersättningar till:		
Styrelse och verkställande direktör	1 874	1 751
Sociala kostnader	738	757
- varav kalkylerad pensionskostnad	223	197

Löner och ersättningar till;	2010	2009
Övrigt anställda	6 157	9 520
Sociala kostnader	3 807	5 700
- varav kalkylerad pensionskostnad	1 819	2 805

Könsfördelning i styrelse och ledningsgrupp

Styrelse				VD och övriga befattningshavare *			
2010		2009		2010		2009	
Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
10	1	10	1	4	2	4	2
91%	9%	91%	9%	67%	33%	67%	33%

* KPA-gruppen har en ledningsgrupp som arbetar för samtliga bolag.

Sjukfrånvaro i procent

Sammanställningen av sjukfrånvaro presenteras för KPA-gruppen i sin helhet då merparten av de anställda är tillika anställda i samtliga bolag.

Ålder	Sjukfrånvaro i % av arbetstid			Sjukfrånvaro mer än 60 dagar*		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
-29	0,0%	1,1%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%
30-49	1,6%	6,1%	4,5%	0,0%	55,9%	48,6%
50-	3,1%	3,7%	3,5%	48,8%	29,2%	35,7%
Totalt	2,3%	4,9%	3,9%	30,6%	46,4%	43,1%

* Anges i procent av sjukfrånvaro

Ersättning till ledande befattningshavare, moderbolaget**Principer**

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Styrelsearvode betalas även ut till KPA-anställda som sitter i bolagsstyrelser.

Ersättningen till verkställande direktör, vice verkställande direktör och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till ledande befattningshavare.

Med andra ledande befattningshavare avses de fyra personer som tillsammans med verkställande direktör och vice verkställande direktör utgör KPA-gruppens företagsledning. För företagsledningens sammansättning, se ovan.

En redogörelse för företagets ersättningar enligt Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy i Försäkringsföretag (FFFS 2009:7) kommer att finnas tillgänglig på KPA Pensions webbplats www.kpa.se i samband med offentliggörandet av årsredovisningen.

Ersättningar och övriga förmåner under året

tkr	Grundlön/ Styrelse- Arvode	Närvaro arvode	Övriga förmåner	Pensions kostnader	Summa
Styrelsens ordförande					
Lars Burman	87	17	-	-	104
Styrelsens vice ordförande					
Lars Gerhard Westberg	72	17	-	-	89
Övriga styrelseledamöter					
Bo Bergsten	58	17	-	-	75
Christer Romilson	58	13	-	-	71
Lars Thörn	58	17	-	-	75
Lennart Hansson	58	17	-	-	75
Pia Carlsson-Thörnqvist	58	17	-	-	75
Staffan Löwenborg	58	17	-	-	75
Stefan Holm	58	17	-	-	75
Arbetstagarrepresentant					
Johan Sjöström	58	17	-	-	75
Thomas Månsson	58	17	-	-	75
Verkställande direktör					
Mia Liblik	934	-	10	223	1 167
Vice verkställande direktör					
Lars-Olov Ohlsson	992	-	69	435	1 496
Andra ledande befattningshavare	4 950	-	123	1 234	6 307
Summa	7 557	183	202	1 892	9 834

Kommentarer till tabellen

- Verkställande direktör tillhör även KPA-gruppens företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA-gruppens bolag. Det här bolaget har belastats med 18 procent av ovan angivna belopp.
- Vice verkställande direktör tillhör även koncernens företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA-gruppens bolag. Det här bolaget har belastats med 2 procent av ovan angivna belopp.
- Ledande befattningshavare består av KPA-gruppens företagsledning, som är tillika engagerad av samtliga bolag i KPA-gruppen. Därav fördelas lönerna för dessa mellan bolagen. Det här bolaget har belastats med sex procent av ovan angivna belopp.
- Övriga styrelseledamöter har ett årsarvode på 58 tkr per år. Därtill utges ett arvode om 4 tkr per sammanträdesdag då styrelseledamoten har tjänstgjort.
- Övriga förmåner avser huvudsakligen tjänstebil samt fria resor i samband med styrelsemöte.
- Bolaget har förmåns- och avgiftsbestämd pensionsplan som för en ledande befattningshavare är tryggad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse och för en i Folksam Fondförsäkring. Verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare, tre personer, har pensionen tryggad i KPA Pensionsförsäkring AB. Pensionskostnad avser den kostnad som påverkar årets resultat.

Pensionsupplysningar

KPA-gruppens åtagande till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal i KPA Pensionsförsäkring AB. Pensionsplanen, KPA-planen, är i huvudsak en förmånsbestämd plan. Dock finns en mindre del i KPA-planen som är premiebestämd.

Premierna för de förmånsbestämda och premiebestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA ABs resultaträkning. Kostnaden för särskild löneskatt på pensionskostnader periodiseras i takt med att de uppstår i KPA ABs resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i KPA ABs balansräkning.

KPA-gruppen tryggar även pensionsrätt i KPA ABs Pensionsstiftelse för före detta anställda (27 stycken) enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbestämmelser. Pensionsåtaganden tryggade i stiftelsen har beräknats enligt Finansinspektionens tryggningsgrund FFFS 2007:24 som ska användas vid beräkning av pensionsskuld för företag.

Räntan för 2010 är fastställd till 3,5 procent för nominella åtaganden, medan räntan för indexerade åtaganden är 1,8 procent.

Berednings- och beslutsprocessen

Styrelsen beslutar om verkställande direktörens anställningsvillkor. Ordförande förbereder tillsammans med annan styrelseledamot frågan om verkställande direktörens anställningsvillkor för beslut av styrelsen.

Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA-gruppen, pensionering genom försäkring

	2010	2009
Försäkringspremier	29 716	31 898
Särskild löneskatt på pensionskostnader	7 209	7 738
Årets pensionskostnad	36 925	39 635

Pensionsåtagande tryggade i KPA ABs Pensionsstiftelse

	2010	2009
Verkligt värde på tillgångar i stiftelsen	35 516	35 305
Finansiella skulder	-4 705	-1 447
Pensionsåtagande tryggade i stiftelsen	-23 893	-29 198
Övervärde	6 918	4 669

ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE

Styrelsen och verkställande direktören försäkras att, såvitt de känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för försäkringsföretaget, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållanden och ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av årsredovisningen.

Stockholm den 2011

Lars Burman
Ordförande

Lars Gerhard Westberg
Vice ordförande

Stefan Holm

Staffan Löwenborg

Pia Carlsson Thörnqvist

Christer Romilson

Lasse Thörn

Bo Bergsten

Lennart Hansson

Thomas Månsson
Arbetstagarrepresentant

Mia Liblik
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 2011

Ernst & Young AB

KPMG AB

Magnus Fagerstedt
Auktoriserad revisor

Anders Bäckström
Auktoriserad revisor

BILAGA

DEFINITIONER

Direktavkastning

Ränteintäkter, utdelning på aktier och andelar.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnadernas andel (%) av premieintäkten. Driftskostnaderna inkluderas av skaderegleringskostnader.

Duration

Löptid.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnadernas andel (%) av förvaltad kapital. Visar hur stor del av det totala historiska sparandet som går till att täcka försäkringsbolagets kostnader.

Kapitalbas

Eget kapital och obeskattade reserver.

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektivt konsolideringskapital

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med företagets totala åtagande, det vill säga försäkringstekniska avsättningar och allokering återbäring.

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapital

Eget kapital (inkluderat över-/undervärden i tillgångar/skulder), obeskattade reserver, uppskjuten skatt och förlagslån.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och solvensmarginal.

Solvensmarginal

Den lägsta nivå, beräknad utifrån verksamhetens art och omfattning, som kapitalbasen skall uppgå till enligt Försäkringsrörelselagen.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.